

ЗОРЯ ГАЛІШКА.

ЛЪВЪВЪ. СЕРЕДА

Ч. 87.

дня 19/31 Жовтня 1849.

Выходитъ що Середы и Суботы. Цѣна для одбирающихъ въ Редакції: чверть-
рочна 1 рень. 15 кр. ср.; побровочна 2 рень. 30 кр. ср.; черезъ почты: чверть-
рочна 1 рень. 35 кр. ср.; побровочна 3 рень. 10 кр. срб.

Тымчасовый законъ громадскій.

(Продовженіе зъ 85. Числа.)

§. 40. Бѣти може, що одинъ обыватель громады тѣлько або наветь и далеко вѣдьше платить прямого (непосредственнаго) податкв, такъ вѣкъ прочий обыватели громады, або такъ и цѣла громада до кѣпки; оу нась та-
кій припадокъ вѣдьше часто бѣгетъ, бо вѣдьши дѣдичъ не разъ бѣлъ сконихъ пановъ и пѣсѣвъ далеко вѣдьше платить податкв, такъ цѣла громада. Селимы законъ громадскій тѣмъ не зарадивъ, тоби настѣпило, що одинъ обыватель громады, который самъ половина або болѣше такъ половина платить податкв, самъ съ таїмъ чиломъ принадлежащихъ (съ священникомъ, обучителемъ) належавшихъ до первого тѣла виборчого, и самъ съ таїмъ чиломъ принадлежащихъ таїмъ право выбирати половина виборъ громадскаго и половина виборниковъ (виборниковъ). Правда то, же законъ громадскій великихъ вагъ кладе на таїмокъ; але вѣ жаденъ сподѣвъ тѣлько вѣдьше таїмокъ не хоче надавати, ивы самъ одинъ таїмникъ съ таїмъ чиломъ принадлежащихъ ажъ по-
половинѣ таїмъ вѣдьше при виборахъ громадскихъ. Зъ токъ то причины законъ гро-

мадскій вѣ такомъ славчу загальни виборъ свою вѣ той сподѣвъ змѣюю и постано-
вляє: що першое тѣло виборче при-
наймѣй три разы тѣлько вибор-
чевъ къ собѣ мати покинно, такъ
тоби тѣло людій до виборъ гро-
мадскаго и на виборниковъ (ви-
борниковъ, которіи тѣже членовъ вибор-
вихъ при перешкодѣ занимаютъ) вибрає.
Если про тоби першое тѣло вибрає 6 людей
виборовъ и 3 виборниковъ, а таїмъ спо-
собомъ 9. разомъ до кѣпки; то тогды першое
тѣло міситъ вѣ собѣ мати принаймѣй три
разы по девѧть, т. е. 27 членовъ. Тѣмъ и вѣ
нашомъ прикладѣ (зъ 85. Числѣ „Зори“ оу-
тѣщеніемъ) першое тѣло виборче не зъ 15
(до когочыхъ 15 вже священникъ и обучи-
тель сиажитъ) але зъ 27 таїмъ склада-
ловися.

Законъ гр. припине, але вѣ такомъ слав-
чу вѣ другого тѣла виборчого перенести
тѣлько членовъ найвѣдьше податкюющихъ до
першого тѣла, такъ потрека. але першое тѣ-
ло тогда вѣты три разы вѣдьше, такъ чи-
са тѣло вибрає таїмъ членовъ виборовъ и ви-
борниковъ разомъ; тѣмъ вѣ нашомъ припад-
ку 12 господарей, що платятъ по 8. ринь.

ПОДАТКВ, передавши до первого тѣла, а другое тѣло тогда складаловися уже лише зъ 65. выборщекъ.

Были бы такій припадокъ съ первымъ тѣломъ выборчимъ зайшовъ въ какой великой громадѣ, что ажъ на три тѣла выборчий дѣлится; то тогда податокъ, такій вѣрь решта до первого тѣла не належачи платить, зрахѣ съ до кѣпы, и подѣливши го на дѣлѣ ровнѣ части, творится спогодомъ въ §. 37. вказаннымъ, другое и претор тѣло выборче.

§. 41. Каждый, що має право обирати, мѣгъ при выборѣ вѣти участникомъ и такихъ людей бѣль выборѣ оутѣбнти, коториіи права не мають; маючи шестъ недѣль пе-редъ выборомъ поробити спинъ; для каждого тѣла выборчаго має вѣти зробленыіи спинъ окромный и въ той спинѣ всѣ члены мають вѣти сумѣшенній, коториіи до того тѣла выборчаго належать. Каждый має право въ такіи списи взланѣти и периконати са, чи тѣи списы такъ суть сочиненій, ажъ право прописбе; ни кто не опѣреній въ якому списѣ, ажъ чи кто такій не сумѣшенній, що не належить до того тѣла. Тѣи списы мають са въ громадскому дому (въ канцеляріи громадской) для явности прибити; на нихъ по-виниа такожъ таа бумага вѣти сумѣшена: «що каждый, кто противъ той спинѣ списки має що закинѣти, тобъ въ 14. днахъ учинити починеній, во инакше его прекогловїе вѣславъ мати не вѣде. Старшина громадска осѣдаже найдальше до 6. дна, чи таковъ за-виданье суть слышное, ажъ ижъ; если слышне, то поправляе той спинѣ; если ижъ, то за-видавший має право въ 3 днахъ будатиа (садакнатиа) до посѣтогого оурадѣ. Тобъ вѣ-твисти са такъ швидко дѣлати, ажъ 14. дней передъ выборомъ жадна замѣна въ тихъ спискахъ не вѣда ровлена.

§. 42. Въ день, коли са дѣле выборъ, згро-мажаютъ са тѣла выборчими; ажъ кажде тѣло окромѣ. Каждое тѣло выбориа призначе-не число членовъ до выдѣль и вѣтвистниковъ.

Кого выбирати можна, оуже вѣши сказано; однімъ словомъ можна выбирати кождо-го члена громады, которога законъ громадскій бѣль выборѣ не винимае ажъ не включае; можна томъ обирати не лише самыхъ обывателей громады ие и прина-лежащихъ; можна выбирати такожъ такихъ людей, коториіи не суть обывателами громады и не належать до жадного тѣла выбо-рочаго; первое тѣло може выбирати людемъ, що до другого тѣла належать, и на од-коротъ другое тѣло може обирати такихъ, що суть членами первого тѣла.

§. 43. Если два тѣла однію и тѣю самю особѣ до видѣль выберуть, то таа осoba вѣ-теть оскѣдчити, чи прѣмас выборъ бѣль первого чи бѣль другого тѣла; если таа осoba бѣль одного тѣла выберана до видѣль и бѣль другого на вѣтвистника, то такожъ має оскѣдчити, бѣль которога тѣла прѣмас выборъ и чи про тое хоче вѣти членомъ выдѣль, чи лише вѣтвистникомъ.

(Продолженіе настѣпнѣ.

До найважнѣйшихъ правъ, такіи народо-ви въ державѣ конституційной приславшють, належитъ право черезъ своихъ вѣтвистниковъ на Сеймѣ податки на обходъ краевыи оута-новлати, то сиѣ постановлати, ботя го въ державѣ що рочне на потребы краеви має вѣ-давати, и такъ великии податки, ажъ ок-гнити тѣи выдатки, маються накладати. Тѣи права Нанимостивѣйшии Цѣкарь признавъ и народиа державы Австро-Іонион въ нада-ной наль конституціи зъ 4. Марта. И оу-нась вѣрь податки вѣдуть належали до Сей-мѣ державеного; що той сеймъ въ гомъ взгла-дѣ оурадити и Цѣкарь потвердитъ, тобъ вѣ-де Закономъ для цѣлон державы. Синъ той держави не могъ са ще доси зъ причины вѣйны италіанской и угорикон скликати, и передъ сеймомъ окшинъ державиный ма-ютъ ще са впередъ дѣлти сейни въ коз-дой провінціи; таа сама перешкода и се-

татъ провинциальныи стома на перешкодѣ, ко абы ради тюжна, треба на самъ пирѣ спокою. Той спокой Борг даювати привненій; томъ конституціи для каждого провинции оуже не задовгъ могли быти освошніи и въ житъе бровадженій. На податакъ такихъ конституціи провинциальныи одевдовстви и сейни провинциальни и ажъ тогда може быти скликаніи сеймъ овши державныйъ зъ цѣлонъ Австріи. Все тое однако такъ заразъ ще наставити не може, а зъ другон стороны войны, который провадити смотрѣли и нове оутстроеніе краю велики за свою выдатки потагнѣли, такъ, что держава тала больше выдатковъ таъ приходовъ. Тое записало Г. Міністри скарбъ взгладомъ податковъ деакіи земѣни починити. Патентъ на тое выданій есть зъ 10 Жюнти с. р. черезъ Его Величество нашего Цѣсара и вѣхъ ГЕ. Министровъ подписаній. Онова его есть таа: На рѣкъ податковый 1850. (а той рѣкъ податковый заминяется дѣлъ I. Аистопадна 1849) має податокъ Грнтовый, домовий и заробковый въ тыхъ коронныхъ краахъ, въ которыхъ есть запровадженіи, такъ оплачивати, таъ доси. Взгладомъ податковъ домового зровини гдѣ слѣдуючи земѣни. Вѣдомо етъ, що податокъ домовый есть двоиній; податокъ домовый классійный, таій оплачивается дѣлъ великоести дома аво забѣдова на, а имено дѣлъ числа извѣ и дѣлъ того чи дѣлъ має поверхн; податокъ той звичайно описанѣе ся виоди; въ тѣстѣ Львовѣ и Бродахъ не платить ся той податокъ домовый классійный, аи на томъети податокъ дѣлъ высокости чиншѣ (намѣ), таій власгитель за вынаймленіе дома повирае. Дѣлъ того чиншѣ бѣдречаюти кошта на поправленіе дома, а дѣлъ решты чиншѣ, ажъ чистого дохода за кождъ сотку пятило ся 18 риы.; теперъ дѣлъ такви сотки зменшній той податокъ, де ся доси оплачивавъ, на 16 риы.; але кромѣ тыхъ тѣстѣ податокъ дѣлъ чиншѣ домового тѣсто дотепе-

ржнного податковъ классійного запровадженій въ кождомъ тѣстѣ, где всѣ долги аво принайпѣи половина иуже наймаются, ни цѣле тѣсто; такожъ той податокъ дѣлъ чиншѣ домаокого вѣде ся оплатовати дѣлъ кождого дома аво вѣдникѣ, который наймава, хотли и не въ такомъ тѣстѣ лежитъ. Если про тое, кто де на селѣ свой дѣлъ наймав, то вѣде тѣсто податковъ классійного домаокого, пятило податокъ дѣлъ чиншѣ таїй побирае; той податокъ однакожъ, тамъ где ново ся задровадже, по бѣдреченю 30 процентовъ на кошта поправы и оутригана вѣдникѣ, выноити дѣлъ решты чистого дохода 12 зр. дѣлъ ста.

На рѣкъ податковый 1850 запровадже ся ще додатокъ до податковъ грнтового и домового (такъ классійного тако и податковъ дѣлъ чиншѣ домаокого); той додатокъ выноситъ одинъ третъ часть податковъ; кто про тое податковъ Грнтового платить 3 риы., вѣде го ся новыя додаткомъ платити 4 риы. Абы однакожъ той таагъ не спакъ на властителевъ дома и грнтовъ, а то тамъ гае дома аво Грнти сбѣть задовжни, то тонъ Патентъ позвалме, абы такій задовжни власгитель бѣдагнѣвъ си бѣль ста дѣлъ процентовъ, таій вѣрителеви (кредиторови) интавльованомъ платити має. Если про тое на добрахъ, грнтахъ аво домахъ сбѣть доги записаній, а власгитель ихъ напримѣръ має платити 100 риенъ. процентъ дѣлъ тыхъ дебговъ: то має право сокѣ за тое подвышеніе податковъ 5 риенъ. дѣлъ того процен-тъ бѣдагнѣти.

Слава народови рускому въ Галичинѣ; честь твередости и воздержанности!

Если благо и сковода народа нашего есть нимѣ на серци, и многи наши искренни родицї, дѣти питомціи Галицкой земли всѣ свои силы прикладаютъ, не пакаютъ сажадныхъ трудаевъ, посвящаютъ здоровье и маестокъ; — тожъ дивы той мозольно *

взнесенный жертвенникъ такихъ чудесен-
ныхъ Рбчинъ не вѣкъ беззорошнй, тре-
бовы вѣланыи въ движимое лихо, кото-
рое общеиственно въ народѣ нашимъ сбше-
етъ по всемъ Галичинѣ, и вѣкомъ розви-
тию народному въ житію конституціономъ
вспатъ дѣлае. Комѣжъ не извѣстно, же на-
ша Галичина зацвилася въ щастіе вога-
то, если бы еи дѣти по селахъ и мѣстахъ
богобдностю, честностию и почтительностью
славы народной ревно са перенали, а въ
тыхъ цнотахъ постыниши тобъ пониженье
рѣского народа оу иныхъ народовъ, кото-
рой на нашей земли за высшихъ и проек-
щенныхъ са почитаютъ, знамѣловы такъ
полубрачье раннаго розиѣта при гености
и величью возшедшаго сонца; тогда ста-
ли бысьтоса рѣбнами и достопиими обыва-
телями, гдѣными свободы конституціоной.
Земля Галицка возвѣлази истинно моло-
комъ и медомъ, плодоносни нивы наши за-
стогналивы подъ богоцѣломъ хлѣба, которо-
го намъ и такъ всѣ народы сеѣта забидютъ,
если бы еи дѣти рѣски ради своей свободѣ,
своимъ щастію цвигѣшомъ, своимъ поколѣ-
нию — выдаилии зъ по меже сеїе нещастие,
которое люто надъ ними панѣ, хоть за-
городы ихъ оуже свободни, и въ нихъ пана
нетъ и нѣтъ подданыхъ; — а тебѣ то не-
щастие, тебѣ общое лихо, жерело грѣха есть
горѣвка, которая сорозмѣро въ цѣлои Га-
личинѣ болѣше такъ въ иныхъ краяхъ стѣ-
ти свои нынѣ розкладае. Рбчини! гланѣть
на скатіи звалища древной рѣской славы,
которой сѣло къ небесамъ зъ надъ берега
нашаго Днѣстра свои тюхомъ окритіи мо-
щи вносятъ — того Галича, который упавъ
по добгой смертельной коркѣ за вѣрѣ и вѣль-
ності народнѣ жертвою сильнѣшихъ свѣтѣдовъ!
Почислѣть тѣи предвѣчніи могилы, гробницы
храбрыхъ нашихъ предѣдѣвъ; ихъ покойній
кости потѣшно ожидаютъ трубы спасенія,
бо за вѣрѣ и вѣльності народнѣ, за гарадъ
нашъ и дѣтей нашихъ, кровъ ихъ пышна по-

токами! И тогда вѣарте са въ прѣды и съ
сокрушенніемъ сердцемъ признайте, що съ
негдани ихъ виѣки, отданіи грѣхѣ и на-
мѣтности — такожъ падаете жертвою —
але жертвою піанѣства! Ваши нивы сноб-
ніи кровью предѣднію, благословенныи Богомъ,
выдаютъ богоагніи плодъ; а чомѣжъ то толь-
ко вѣсъ въ недостаткѣ и иаждѣ, безъ
хлѣба, одѣжи, таїаромъ сполечности, ганьбо-
ю для человѣчества?! — До недавна вѣаи-
сьте поддаными, невѣльниками любыхъ па-
нѣкъ, нынѣ благодатью Болодѣтели розп-
калиса оковы Галичи — вжесьте не поддани-
ми, но обывателями своихъ батькѣвихъ
загородъ; але оковы авховіи еще тинѣть
васъ, и пѣдъ ними тажже стогнегте, такъ
коли Горѣвка нынѣ стала са паномъ нео-
граниченніи селаніна, завѣрае съ горѣвіемъ
зиюю оуспирани маестокъ, завертае оумъ,
найдорожшое благо чоловѣка, стаєса приуни-
юю и побѣдкою безчестнѣи дѣлъ, бере свѣ-
поконіость дѣши, позбавляе домашнаго и
товарищескаго мира! Давно свата и недѣли
больни вѣли одѣ паньшини; нынѣ въ сва-
то и въ день вѣднай зарѣвно для піанѣци
сто кротъ горѣшъ одѣ паньшини справляе
неволю горѣвка! Давно неразъ тѣченій
вѣсъ чоловѣкъ черезъ вымѣль панѣскій, днегъ
самъ сеїе, и свою родину, и свое Го-
дарство и свою славу забибае власно въ
той часъ, коли Богъ изволивъ тѣ свобод-
но въ свѣтѣ жити.

Скаже тѣтъ пѣвне тысаща зъ людей се-
ланъ: я Богъ даювати не запибаюся, отъ
колиес николис порцію горѣвки выпыти при пра-
ци, бо безъ того годѣ са обойти. Іакъ ко-
же лиxo, такъ сто разъ горѣшъ, такъ извѣстно
горѣвка зъ розводъ выводить чоловѣка, и
потѣшае его, же онъ не вѣдитъ, если съ
тѣровъ еи оуживае; але застановившиа здо-
ровыи розводомъ, ктожъ не признае, же
безъ горѣвки можна са обойти, и тѣи грѣ-
шн, котори и тѣрно оуживающій горѣвкѣ
на ню выдае, на такъсъ лѣпшии, розминѣй-

щю цѣль обернти. До того краинѣ намъ дае порѣкъ надана Всемилостивѣйшимъ Царомъ Константиціа. Вѣлько то потрѣбъ вытасаге общенародное благо-програженіе тетного нашего народа? Чи не лучше бы вѣдѣ тѣи гроши бдложити къ подвиженью народности, оустановленія школокъ сельскихъ, въ которыихъ дѣти наши перпали незвѣднїй вѣдомости, давы колицъ могли быти бднити обывателами батьчныи нашей, покровительами и застѣпниками Родиновъ? Чижъ тало оуздѣльство потребъ просвѣщенія при выборахъ на вѣспланинковъ, чижъ не чѣто при завести сѧ маючой оуставѣ громадской? Народъ, который вѣздыкае до свободы, и же-лае свги щасливить наїже впередъ вѣдѣ свой познае, и зъ него выворотись наї вѣдѣ снаѣ не щадитъ, а такъ приносиче сѧ въ честь и славѣ тѣжескѣ, и бдній вѣде овощѣ свонихъ тѣдѣвъ и благословенія Божаго!

Хотѣши пїмѣтво тако вжерело ганеви и недоли зъ народа нашего выдалити, треба намъ впередъ познати, же горѣвка всѣмъ непотребна до жита, и довести, що вѣдѣ неи можъ сѧ на ваксе обойти. Огланѣть сѧ лишь по свѣтѣ, а переконаистомъ, же бдѣ пати лѣтъ многи люде, впередъ авже бданий той намѣтности, послюбовали Богъ, занехали горѣкъ, тай крѣпко держать въ даномъ Богъ прериченю. Ова то они могли стати сѧ приатѣрить всѣмъ, который забѣвши на найскѣйшин довжности христіански, обывательски и родиннїй нынѣ цѣлымъ серцемъ до неи приамгаютъ, сї отдаютъ спасвь, имѣнне, сиразъ домашнїй и товарицкїй и благо народа! Опаматайно сѧ тилии родинци, занехаймо тѣю нечестѣ и розлѣчимъ сѧ нею на вѣки! Словомъ тѣжескимъ выповѣдъ сї дружество, ветвѣть въ слѣды просвѣщенныхъ народовъ, звертайно очи и сердца къ вишашь истиннѣй радошамъ, та занехаймо на вѣки той звѣрскїй по-тагъ! Лишѣтъ тѣи тогоручи при квѣтѣ и

продажи, бо зъ ныхъ сїѣ сѧ кождый розванный чоловѣкъ. Поюща сѧ зданиї тѣи по-частни при сватвихъ, весѣлыхъ и христинахъ? при похоронахъ, поминкахъ, праздникахъ и иныхъ скатыѣ обрядкагъ? — при сдахъ и спрѣвахъ громадскихъ? (Конецъ настѣпить).

— Дна 20. Жовтна с. р. отправлена сѧ на желаніе пнтомцѣвъ торжественна слѣжка Божа въ церкви Семинаріи рѣкои въ цѣли оупрошенья оу Вышнаго здороуя и долгоденѣства для Его Преовходительства Метрополити и Перкпритольнаго на доказательство глбокїй привязанности, и чѣственнаго благодаренія за благодатное повелѣніе предподаванія Св. Богословія въ іазыцѣ родимомъ.

Оуже есть напечатаній Мѣсяцесловъ (календарь) рѣскїй и продавса къ книгопродавни ставропіїанской за 20 кр. срѣб. Кто же возьме десѧть, томъ однайцатый даетъ дарто. Той мѣсяцесловъ обнимаетъ рѣски и латински свата, при томъ зниходатія также вѣдомости изъ оустава церковнаго, и иини въ обежжитїю потребнїй. Той новыи появъ житья нашого рѣконароднаго запевне прѣтный вѣде нашомъ народови, и сподѣвати сѧ, що зарвичъ дальшое выдаваніе мѣсяцеслова на слѣдующи лѣта. Книга тамъ придается также для селянъ нашихъ, бо они въ неи и для севе отобно много вычитати могутъ.

— На мѣсце старыхъ (зеленыхъ) однориньсковыхъ банкнотъ настанѣтъ новии на тоншомъ папери; тѣи новии однориньскови банкноты пѣсигутъ сѧ въ оборотъ съ 1. Листопада; старыи однориньскови банкноты, такъ цѣлїи тако половины и чвертки вѣдѣтъ сѧ вытѣнивали въ філіальнїй касѣ банкнотъ вѣдѣ Львовѣ по аргихъ столичныхъ тѣстахъ ажъ до 1. Березна (Цвѣтна) 1850. г. Новии тѣи однориньскови банкноты не

цѣльно предупреди або на половины або на четверти; предупредити касы не вѣдьтъ прѣятати. Речинецъ вымѣнана стирыхъ (чертоныхъ) да варинъ сковы хъ ванкнотбъ продовженый здѣстивъ такожъ до 1. Березна 1850. рокъ.

— „Газета Львовика“ зъ днѧ 26 с. т. приносить вѣрокъ зъ днѧ 2 с. т. ц. к. сѣдѣ вояжкової комісії на 35 по найбѣльшої части молодихъ людей зъ Галициї, котрій хотѣли приступить до повстанія оугорикого, але на границѣ перегриманій здѣстади, або прѣстѣпили, оуставы пашортови; суть то стѣдичи, оумители приватній, сыны вѣшихъ дѣдичївъ, челядники, писарі провінціови и проч; одинъ сказаний на 4, дрѹгій на три, аѣть арештѣ въ крѣпости; кара прочихъ бѣдъ 10 до 4 тибесацївъ арештѣ въ штокгабѣ.

— Въ Оуграхъ и Семоградѣ запровадити такій самий податокъ гронтовий и дотовий, такъ ѿ насъ; никто не вѣде бѣдъ не по вишнатый; томъ шамахта и сващеники, котрій давнѣйше тамъ бѣдъ податкобъ вили ву碌ьненїй, вѣдѣтъ ихъ платити.

— Въ Оуграхъ кождый оурядникъ, чи бѣ въ чинной службѣ, чи пенсіонованый, вѣсить сѧ вѣзжати, ѩо бѣдъ тавъ вудѣлъ при повстанію, инакше зостигає бѣдѣженый бѣдъ оурядъ або бѣдъ пенсії.

— Въ Пештѣ днѧ 20 Жовтня с. р. зновъ трохъ за судѣль при повстанію оугорскому трачено обвѣшенность: Мечислава кназа Бороницкого родомъ зъ Скбробы въ Галициї, окрѣга Ісаакового, 25 лѣтъ мающаго, вѣшишаго поручника въ войскѣ цѣсарекомъ, а въ войскѣ тадарскому полковника; — Петра Гирона родомъ зъ Прѣсъ, и Кароля Аланкбра родомъ зо Лькова 38 лѣтъ мающаго, вѣшишаго феадфебла при полкѣ Нижанъ, за замахи революціїни, такъ ще вѣдѣ въ войскѣ цѣсарекомъ на двадцать лѣтъ до роботъ въ крѣпости сказаного; тойже перешовъ потомъ до повстанія тадарскаго,

вѣвъ адъютантотъ при Дименійскому и зѣставъ заовленій въ битвѣ подъ Шедединомъ.

— Значна частъ Полаковъ и Мадаровъ, котрій таїшъ буачеть въ повстанію оугорскому а потомъ перешли до Тѣрції, пристани въ вѣронісовѣданїї магометанскю, понеже въ такомъ саюю Тѣрція не вѣдѧвъ овобазана вѣдати ихъ назадъ Австрії або Россіи. До таїхъ ренебитовъ нилежить и Бемъ, котрый передъ рокомъ замѣрявъ ровити повстаніе въ Галичинѣ (зобачъ 20 Число „Зори“ зъ 1848) а потомъ дободивъ повстанцами въ Вѣдину, а зъ Вѣдина перенесъ сѧ до Оугорчини и тако енераль дободивъ въ Семоградѣ. Тѣркаль тимъ замѣна вѣронісовѣданїї такъ сѧ подобала, ѩо го заразъ зровили енераломъ въ армїї тѣрецкїй, и поручили тѣ, аби армїю тѣрецкю а освободиво артилерію оурядивъ; сълати тѣрецкїй тавъ тѣ, даровати ордеръ тѣрецкїй, а першій тѣрецкїй министерь красный городъ въ Штамблѣ. — Кошбѣтъ въ листѣ до Паперетона англійскаго министра справъ виѣшнихъ писанѣть, проситъ аби сѧ вдавъ въ рѣчъ, ѩобы съ своями краинами не вѣвъ вѣданіи нашомъ Правителствѣ, которое разомъ съ Россію того бѣдъ Тѣрції сильно дотагаєса. Тѣрція дѣлаючи подетѣнно севѣстрия вѣдати тадарскими и попѣскими ені-Брангами, доси ще въ крѣпости Вѣдинѣ пересвѧщаючи, ѩо ихъ вѣде змѣшена вѣдати, если не перенѣдѣтъ на вѣрѣ магометанскю. Въ листѣ вспоміненомъ Кошбѣтъ пише, ѩо борще пристане на тобѣ вѣдати вѣданыть и смертю караныть, такъ бѣдѣтати бѣдъ христіанской вѣри. Одинъ посолъ тѣрецкїй привѣтъ оуже до Петрограда, а дрѹгій до Вѣдина, просити аби Австрія и Россія не налагали на вѣданье тыхъ оувѣшихъ повстанцївъ; здаєса однако, ѩо Тѣрція черезъ поставленіе Россіи такъ непрѣзвѣнного Бема на енерала тѣрецкого Справѣ тыхъ оувѣшихъ погоршила и ѩо Россія ще сильнѣйше на вѣданіе наставати вѣде. Францїя и

Англія зднемъ тримаютъ сторонъ Тѣрціи, чи вытрямаютъ до конца, не знати. Газеты пишуть, чо французка и англійска флота пася слѣдити и попыгти, абы Штамбъя хоронити; Россія тали овѣдичити, чо подавлене сѧ корабль въ южныхъ коло Штамбъя, тико зацепкъ до всіхъ бувижати вѣде.

— Маршалокъ Радецкій бѣзъхвата буже въ

Вѣдна до Италии; Баронъ Гайнаѣ хорде на очи въ Грацѣ, и аже такъ выздровѣє, сейной же назадъ начальство въ Оуграхъ.

— Австрія и Россія погодинка буже на запроваджене Тайчійского Правительства въ Нѣмцахъ; якъ тобѣ вѣде запроваджене, Архікнязь Іоанъ зреїшъ тогды намѣстничества нѣмецкого.

ГОСПОДАРСТВО СЕЛЬСКЕ.

БЕСѢДА III.

О щепахъ.

Христосъ воскресъ дѣточкы! констито воскресъ! — повиталиса юнци въ Семиноль, которій ихъ буже въ свой хатѣ заставъ.

Ихъ. Мы буже давно на вѣсъ ждемо, дотѣлько съмъ видѣти якъ вѣдите щепити.

С. И ходивъ то сѣдъ то тѣдъ, або вѣ прігадити, и вѣ подъ рѣками мати коли буже зачно щепити.

В. Мы тѣ приглаляемъ са: Тѣты буласъ пилки, ножѣ, паперь, нитки, мати, вѣчина якъ въ крамѣ.

С. Отожъ то и вѣ вѣтъ разповѣть, до чого кожда рѣчъ потребна и чо конче треба мати въ поготовю закъ щепити зиличесъ. — Осьде сѣдъ дѣтишки, одна маленька зъ однокъ рѣчковъ до мишиыхъ пньовъ и галвани, а тѣтъ дроби дверочна певелика до грѣбшихъ гилакъ — тае низонькъ отправѣ томъ, абы са помежи гилаки дѣ треба лѣстнила. — Тѣтъ таю ножъ кривый въ концы гейбы серпъ загненый, тымъ обтинаю лѣткорости непотребній и тоныши гилячки однѣмъ рѣзомъ, — и колю пеньки до щепленя, — осьде таю дроби ножицъ, крѣтій тоночкѣй, и дѣже острій, и німъ завѣѣды щеплю; оби тѣи ножи маютъ вѣти стальски, остріи и завѣѣды чисти отъ найменшой ржи. — Тѣтъ зновъ таю оузонькѣй клинецъ дозганати розчепы, — такій клинецъ тае вѣти зъ твердого и сѣдого дерева, гладонько и неприпадисто выстрѣганій, ала того

повиннъ б быти тикъ бузкий и такъ довгій якъ тѣзышный пилецъ, и стѣнка на головѣ цѣкъ рѣбнобочна (квадратова) — до грѣбшаго дерева може мати троха довгій и грѣбшій, отъ вѣ тикомъ размѣрѣ якъ вѣтъ буказиавъ сѧ. — Маю и довенькѣ де квіваны клинѣцѣвъ. — Тѣ отъ есть прижа грѣба побоскоз віана, тѣ зновъ личи тоночкѣ до обвазови на щепы. — Тѣ вѣ паперѣ завити есть масть до щепы — отъ дивѣтса! она такъ ровити сѧ: Бери са рѣбна вига воськъ и рѣбна вига чистой живицї (стола Стерекова ибо соснова) и половина такой ваги гѣстой терпегынъ: вѣскъ разомъ вѣ живицѣвъ вѣ поливай ий ринцѣ топить са на огни, а до того потомъ доливися на легонькомъ огни разтоплена терпегына; тѣшася хвилько вѣ рицѣ и выливася са то вѣ якъ поливано мискѣ злінокъ водовъ обмоченъ, абы са масть неприходила до миски, якъ застигне. Та масть троха дорога, але она есть наилѣпши до щепленя; — если на дворѣ погелѣ, то та масть са подъ пальцомъ вытагибти дасъ такъ наилѣпши паперецъ — если постѣденѣ, то тверда якъ камень, и не може нѣчого нею обмастити; она мнѣ застѣды буказиавъ, коли та таю щепити — сли ино не розминася са добре вѣ пальцахъ, николи тогдаш не щеплю, во то знакъ що буже есть добра стѣденій до щепленя. — Однакже взавши воськъ замного, стає са та масть тверда и вѣ теплой довѣ; вѣ тѣмѣ случаю може зарядити томъ, прідавши одровину

лою або масла. — Ктобы не мігъ сокъ такои масти приспособити, то наї розпеститъ на огни разомъ троха масла несоленого, або пою и два разы только волкъ, — можъ и тою мастию обходится сли нема лѣпшої. Отъ тѣхъ въ той сбывнѣ маю иншо масть до замашованья великихъ ранъ древесныхъ, она таکъ заедне на деревѣ, то и дождъ ей незполоче; ровно такъ: берѣ рѣвнѣ часть негашеного вапна и рѣвнѣ часть лайнача коровачого до кѣпы и даю до того два разы только ганинъ, що таїтого вѣсного, прискаю двѣ або три пригорши чистої матѣнной половы, и поливаю то все гноївковъ, ино только, абы съ все добре гдѣто замѣшиа. — Можъ также до того ожиткѣ взати лайнача съ ганиновъ по половицѣ и шерсти выдачай до того и вимѣстити, ино абы шерсть въ той матѣшанинѣ добре съ розподѣлила. — Пойди по Юркѣ выдоѣдь зъ ганины пѣвкопы зернобокъ — щоємто тогды закопали, только паматай абысь лишнимъ тамъ корѣнци назадъ присипавъ, тай принеси воды, налѣшъ троха въ той цебрикъ; ино єще впередъ пойди вынеси зъ земницѣ (льохѣ) разы — вѣдено тѣ щепити.

К. Чи ви завѣѣди въ хатѣ щепите?

Г. Нѣтъ Коєю: розмантій сѣть способомъ щепленїемъ; ино однімъ способомъ можъ въ хатѣ щепити. — Однімъ способомъ можъ щепити причепомъ; другимъ способомъ можъ щепити очкомъ; отожъ ино причепомъ можъ щепити въ хатѣ таїи зернобоки.

Ив. По таки то разы піделалите Юрка?

Г. Заразъ оубидишъ, — то сѣть лѣтостки второчни зъ добрыхъ щеповъ, кото-
ри нарѣзавемъ на початкѣ матѣща Марца —
отъ вже нее Юрко.

Ив. Ага того вершки зъ гналкъ?

Г. Такъ синѣ! тѣхъ прѣтикъ що гналака

въ бандѣ роцѣ важене называє са лѣтостѣ, и таки прѣтики зреѣютса до щепленїя и тогды называются зразы, ано паматай же сокъ що тѣхъ прѣтики до щепленїя треба зреѣзовати, заки деревина очутитса зъ зимового спочинку — можъ ихъ зреѣзовати бѣль половицѣ матѣща Лютого, ажъ до половицѣ матѣща Марта, а если позна весна, то можъ и познѣше троха. И въ Цвѣтни рѣзаный прѣтикъ и зразъ нащепленный прїйтє са часомъ, ано николи такъ добрѣ непріимає са, такъ живо не росте, такъ той прѣтикъ що вченю зреѣзаный. Паматай же и тое: если кто тѣхъ прѣтики въ морозный день рѣже, наї не тримає прѣтика добрѣ въ теплыхъ рѣкахъ и наї не вносить до теплой хаты, ино пріето до земницѣ и тамъ наї присипає пѣвкомъ або ганиновъ — або наї позатыкає въ матѣшенихъ ганинѣ рѣзаными коньцами и поставитъ въ земницѣ ижъ до того часу коли вѣде щепити; и то паматай си, що ино таки прѣтики рѣзати треба, котри до сонца ростуть, и що въ осини гдѣ сѣй передъ морозами закийши.

Ив. А также то познати можъ?

Г. Тотъ прѣтикъ що гонъ сїй закончичъ, тає на коньци оузолецъ, а той що не закончичъ, тає на коньци дробоньки ава листочки котори часоу черезъ цѣлѣ зимъ ажъ до весны держатся — отожъ таки прѣтикъ зъ листочками не треба рѣзати на зразы, бо недоспѣлай и начаугше бѣль морозъ надверденій; добрій садовникъ єще въ осини по першому морозѣ таки прѣтики батинас, бо сини слабатъ цѣлѣ деревинѣ, а батинае поти, поки кора колодата, по при добре доспѣлай очкови. Колись я камъ то лѣпше оукликъ. Отъ и Юрко зъ зернобоками, маино оукле все, теперь дивѣтса лѣтостки, таکъ я вѣдно щепити причепомъ.

(Конецъ настѣннѣй) (станицы)